

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton dében. Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

A „nyiltelek” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czinzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Könyvpuza, STEIN J. könyvkereskedése.

K. KÖZLÖNY

Előfizetési ára:

Egész évre . . . 12 forint o. ért.
Fél évre . . . 6 „ „ „ „
Évnegyedre . . . 3 „ „ „ „

Kolozsvár, mártius 6.

(D.) A követválasztások legnagyobb részén már túl vagyunk, és hazafias örömmel mondhatjuk ki, hogy minden hatóságunkban, ezen, egy kis politikai lázzal járó joggyakorlat elég csendesesen folyt le, verekedések, vérengzés sehol sem történt, annál kevésbé haláleset, mely a népszabadság e legszebb joggyakorlatát profanálta volna.

Oly borzasztó belvihar után, a mely Erdélyben csaknem utolsó hasonmái együtt-joggyakorlatunk után húzódtott át, Erdély népének, sőt különböző s élesen szembenálló pártu értelmiségének is becsületére válik azon jó rend és kölcsönös kimélet, a mi választásaink alatt mutatkozott.

Még örömdetesb jelenségnek látjuk azt, hogy e legutóbbi választás alkalmával még inkább, mint a múlt évén, nem a nemzetiségek, hanem csak is a pártok állottak szemben, s a Schmerling korszakának emberei, a szászöldi több törvényhatóság kivételével, csaknem mindenütt saját népfeliek ellenkező szavazata által is kisebbségben maradtak.

Sőt Dobokamegye első kerületében, a hol a román szavazat van többségben, annak dacára, hogy a magyar jelöltek közt a szavazat két egyenlő részre oszlott, a román jelölt „tertius gaudet” kényelmes helyzetét nem nyerte meg; s elesett, mit sem hatván népére azon program, melyet lapjainkban is replicaal több dobokamegyei választó fel-szólalásra közre adott.

B-Szolnokmegyében volt reichsrath Man urnak összevont háromszáz szavazója a választás perczében negyven egyén kivételével gr. Bethlen Sándornak szintén román többségből álló választóihoz csatlakozott.

Hosszu József alkotmányos érzésű román hazánkfi, kit nemzetfeleinek corifaeusai renegatnak neveztek, az oláh elem közepében, Mocson összesereglett román választók nagy többségével verte meg Moga Demetert, a ki a Schmerling választásokkor hogy minő alapokból vitte befolyásos szerepét, azt mindenki tudja.

Népünk erkölcsös magatartása mellett ezen eredmény arról is tanuskodik, hogy csakugyan Austria mostani államministere a dispositions fond-ot nem vette igénybe a nép választási jogának megalázására, s e részben is eltért elődje kormányzási módjától.

Mig a román választók, belefáradva az experimentál rendszer aranyhegyekkel bízható cseleibe, belátták azon mély nyomort, hová a magyarokkal ellenségeskedés miatt, a kormány vesztegető rendszeréből kifolyt eladósodás miatt súlyedtek, s most meneküléseket az alkotmányos lét visszavívásában kezdik helyezni, s mind nagyobb tömeggel járulnak bizalmi szavazatok adni azon alkotmányos férfiaknak, kik éppen úgy küzdenek az oláhok s szászok, mint a magyarok s székelyek szabadságáért; az alatt a vármegyékben lakó szászok is mindenütt, igen kevés kivétellel, a történelmi alkotmányos pártok jelöltjeinek adta szavazatát; s a ki helyesen képes észlelni ezen jelenségeket, melyeket választásainknál a statisztikai számok bizonyítanak, az meggyőződhetik arról, hogy a nemzetiségek közt oly ordítóva hirdetett s vérengzésre kész gyűlölet, csak egy sereg hivatalos konzert szabadsághóst hypocritáskodó doemagoc agyában, s egy pár dühös utópiákkal eltelt s elfogult hirlap agyrémei közt létezik. Hol van Európa azon köznépe, kik közt a kormány szabadon engedti a bujtatókat bízta a tömeget a vagyonosok javainak elkobzásával, a hatalmasabbak kiirtásával, s szabad prédákkal; hol van a nyers tömeg, a kit ily anarchicus kilátások közt elszédíteni s megrontani nem lehetne?

A választás eredménye annál kedvezőbb, s horderejében fontosabb, mert nem mondhatják, hogy a magyar elem hivatalos hatalmának befolyásából származott, mert hisz jól tudjuk, hogy az 1861-ki lemondáskor minden jóra való magyar ember ott hagyta a hi-

vatalokat, s főként a vármegyéken sokkal több a nem-magyar hivataloskodó, s a ki magyar is, nem az elite-je. Nálunk valóban a Schmerling rendszer burocratiájának szeméi előtt, s éppen nem mondhatjuk, hogy ellenzése nélkül verte meg a nép Schmerling rendszerét.

Akár mennyi adatunk van, hogy a tisztviselők közül többen nemcsak eléggé kor-teskedtek az octroy párt jelöltjei mellett, de igen sokan voltak közülük követjelöltek is; mindamellett a választások a megyéken általában az alkotmányos párt részére ütöttek ki ekkor, s Dobokamegyében Ocsvaival szemben azon férfiu bukott meg, a ki magát a románok legnagyobb celebritásának tartja, s a kiről meg is kell adni, hogy meglehetősen találatos férfi.

Ne csodálkozzunk mindezen; Erdély szegény népe, s azok közt az épp e rétegben népes oláhok s valóban nagy nyomorba jutott. Biztatva ágítatoraik által a kolbászról font fellegrákkal, izgatva, hogy az urak munkáitól visszatartsák magukat, úgy jártak, hogy, midőn általuk a magyarokat ki akarták éhezteni, őket éhezették ki azon szép apró birtokoskaikból, melyeket a magyar törvényhozás szabadelvisége által ingyen kaptak. A románságnak, mint általában kis birtokú népnek, legtöbb tökéje karjában van, az agitatorok rajongása legelőbb is a munkától riasztotta vissza őket, s ez agitatorok a nagy adót követelő despotismus által gyámoltatván, éppen akkor kelle tiszteres adónak esni a népre, midőn arra taníták vezetői, hogy tizedrészt annyit se dolgozzon, mint addig dolgozott.

Igy állott, elé a helyzet, hogy a nép kifogyott mindenéből, előbb marháit, később földjeit adogatta el, s ma tudunk esetet, hogy a felszabadultak folyamodnak földes uraikhoz, hogy birtokukat az adósságtól mentseék föl, s ezen így kiadandó pár száz forint után ké-szek mindazon napszámokat tenni, a mit, mint jobbagyok tettek egykoron.

Tudunk helységet, melyben kilenczven jó módu jobbagy volt, mely hat-nyolcz ökörel játszva tette le robotját, s most odajutott, hogy a legjobb gazdának alig teng pár sovány tehene; tudunk felszabadult helységet 300 telekkel, melyből csak 150 telek van a felszabadultak kezén, azok is adóságra merültek.

Igy hiúsult meg a magyar törvényhozás egyik legszebb gondolata, mely által a népnek birtokot adott, hogy szabad polgárok legyenek, s a nemzet alkotmányos erejét fokozzák, s hogy nem pusztán az adózás terhében, de még inkább a népnek a vagyonosabb osztály elleni agitatiojában fektűt a nép romlása, arra elég bizonyossággal szolgál az, hogy a felszabadult magyar és szász parasztokat nem tudták az agitatorok elszédíteni, és nézzük meg magyar és szász megyei parasztaink jóléte éppen nem csökkent, — dacára a rendkívüli államterheknek — sőt inkább emelkedett.

A szegény elszegényedett román látja a szomszédfalusi magyart, ki megköszönte a birtokot az uraknak, s hogy meghálálja nemcsak pénzért, de kalákában is mivelte volt urai birtokát, s munkásságaért őt az ég előmenetellel, vagy legalább annyival áldá meg, hogy a mie volt, azt a terhes idők nagy kiadásai mellett is megtartotta?

Csoda-e, ha ezt végre a nép átlátja, ha érzi, hogy a munka mit sem ér, ha nem simul a pénz vagy földtökéhez, hol önmagát hasznosíthassa. A kolbászvárok ma hiru légváraknak tűnnek fel, a nép beléunt az álmódosított ambíciókba, melyek közben koldusbotra jutott, simul azokhoz, a kik nélkül nem élhet, a kik nélkül koldusbotra, vég-inségre kell jutnia.

Tagadhatlanul a köznép kezdeményezte az egyetértést, összesimulást, megkezdette le-álarcozni hamis prófétáit. A példák eléggé mutatják ezt. És mi törekedjünk arra, hogy ha Isten politikai küzdelmünk kellő sikerét megadja, érezze meg a nép, hogy a szabadság napsugara egyiránt sűt e hazában mindnyájunkra, s hogy habár 17 éven át, két törvénytipró kormány-rendszer nagy terheket hagyott reánk, összetartva, egyetértve, egymást segítve még lehetünk élhető és boldog emberek.

Zeyk Károly beszéde a kolozsmegyei választóihoz *)

Hálaérzettel telik el keblem, ha elgondolom, mint kísért e tisztelt középponti megye bizodal-mával, politikai pályámon, ezelőtt csaknem 30 évvel felkarolta az igénytelen ifjút, s elktldötte mint pótkövetét a szebeni országgyűlésre, s azóta minden országgyűlésben, mint e tisztelt megye egyik képviselője jelentem meg, s hogy a szebeni tartományi gyűlésben is részem legyen, midőn az ország és államny leolta a megye értelmiségét a küzdterről, Bánfi-Hunyad, ugyancsak e megyében kebelezett város, nyujtott módot arra, hogy hazánk több jeles-seivel fejfejtessük Felséges urunk, királyunk előtt hazánk szomorú sorsát, s fel az okokat, melyek a szebeni tartományi gyűlésben való részvételt el-tiltottak. Betelvé az azon buzgó ohajtásunk, hogy a Pesten már székelő országgyűlésre képviselőket küldjünk, ily választás végett vagyunk itt össze-gyűjtve, s miután barátim és elvrokonim felszólítása nyomán én is mint követjelölt lépek fel, bátor le-szek némely ez országgyűlésen előforduló tár-gyakról nézeteimet lehető rövidséggel kifejteti.

Mint a törvények védésében megöszült igény-telen bajnoka azon elvnek, hogy törvényt változtatni lehet, de míg fennáll mellőzni nem szabad, pártolom a jogfolytonosságot, s hazánkat a törvényes állásba visszahelyeztetni, s Magyarország integritá-sát helyreállítani kívánom.

Elvitathatatlan tény az, hogy vannak oly közös ügyek, melyek az osztrák birodalom minden országait egyaránt érdeklik, úgy az is, hogy miután a Lajthán tuli tartományok most alkotmányos kor-mánnyal bírnak, azokkal is érintkezésbe kell tennünk ezen ügyek kiegyenlítése végett magunkat is; ohajtom ezen ügyek oly móddal elintézését, hogy azáltal az austriai birodalom nagyhatalmi állása, a Lajthán tuli tartományok alkotmánya, és Magyarország alkotmányos szabadsága és függet-lensége biztosíthatassék, a mit is, ha engedékenység és jó akarat mutatkozik, minden irányban elérhető-nek vélek.

Magyarország alkotmányos szabadsága bizto-sítását említem, mit egyedül parlamentariz kormány által látok lehetőnek és elérhetőnek, s csak ezen uton lehet segítve azon számtalan bajkon, a melyeket a közlebbi szerencsétlen kísérletek hagytak számunkra hátra. A parlamentariz kormány mellett, a mennyiben ezzel összeegyeztethető lesz, ohajtom fenntartani alkotmányunk régi védbástyáját, a megyei rendszert.

Erdélynek Magyarországgal való egyesülését bevégzett ténynek tekintem, s nézetem szerint jelen országgyűlés csak is az erdélyi viszonyoknak a magyarhoni viszonyokba való beleillesztésével foglalkozhatik. E tekintetben én nem úgy kívánom tekinteni Erdélyt, mint kapcsolt országot, hanem mint Magyarországot kiegészítő részét. Kívánok közös országos törvényhozást minden — bármily korlátolt hatósággal is felruházott — külön tartományi gyűlés nélkül, középpontból kisugárzó közigazgatást, minden országos autonómia nélkül, s közös igazság-szolgáltatást közös legfelsőbb törvényszékkel; nem ellenezvén azonban azt, hogy némely helyi külön-ségek fennmaradjanak, ha azok az ország egységét nem zavarják, s az illetők megnyugtására szolgál-nak.

A középkorban a vallásos türelmetlenség zak-latta fel a kedélyeket, s autodafét tartottak s pa-takkal folyt a vér az Isten dicsőségére — mint hit-ték, vagy mondták — s mi most meg nem foghatjuk, miképp üldözhetett ember embert annyira csak azért, hogy más szertartások szerint tisztelt az Istent; meg vagyok győződve, hogy hasonló bá-mulat tárgya lesz utódaik előtt az: mit bántott bennünket annyira, a most előtérbe toltott nemzeti-ségi kérdés. Eleink megtalálták az ellenmértet a vallásos üldözések ellen, s kimondván a vallások jogegyenlőségét, békében laktak itt egymás mellett a különböző vallásfelekezettek akkor, mikor Eu-rópa más országaiban ezereként létek a vallások fanatismus áldozatai. Ily orvosszerhez kell nekünk is nyulni, s az igazságos nemzeti-ségi igényeknek az egyenlőség és méltányosság alapjain kielégítésé-vel megnyugtati a felzaklatott kedélyeket.

A Lajthán tuli tartományokban vasuthálózat teszi könnyűvé a közlekedést, emeli az ipart és kereskedést, Magyarország nyugati részében is szá-mos vasuti vonalok léteznek, csak általunk lakott keleti részének kell merőben nélkülözni annak jó-télményét, mi annál igazságtalanabb, mivel minde-mellett, a birodalom többi részeiben levő vasutak

*) Kísérő kérésre juthattunk hozzá; de igényünkhez ké-pest adjuk mint érdekes adatot a kolozsmegyei szépen lefolyt képviselőválasztás történetéhez. Szerk.

fenntartási költségében, aránylagosan ez is részt veszen; vasuthálózatot ohajtok Magyarhon e keleti részében is, addig is pedig míg az létesülhetne, egy vonalat — a szükséges mellékvonalokkal ellát-va — N. Váradtól Kolozsváron át Brassóba, mely a keleti kereskedést visszavarázolja a régi vonalra, mikor ez városainkat, a keleti áruk lerakó helyeit dúsakká tette.

Mielőtt bevégzem beszédemet, egy kéréssel folyamodom tisztelt választóihoz; vannak e kerü-ltben olyanok, kiknek bizalma nem bennem, ha-nem másban központosul; az alkotmányos érettség jele az ellenvélemény tiszteletbentartása, kérem ebből kiindulva, legyenek tisztelt választóim türel-mesek az ellenézetekkel irányában; reám nézve alig lehetne valami kellemetlenebb, mintha választ-ásom alkalmával kihágások és rendetlenségek tör-ténnének.

Bevégzem beszédem azon ohajtással, vajha az országgyűlés bölcs intézkedéseinek, Felséges uralkodónk akarata hozzájárultával, sükkortlone visszállítani e hazában az alkotmányos szabadságot, minden egyes honpolgár lakába pedig visszavará-zolni a jóllétet és meglegedést.

Tisza László beszéde

(a március 3-kán Tordán tartott fáklyás zene al-kalmával.)

Uraim, tisztelt választó polgártársak!

A kezemből levő választási jegyzőkönyv foly-tán én levék egyike az önök által a pesti ország-gyűlésre küldötteknek, fogadják legelőbb is bálás köszönetemet, irányomban megújulva tanusított be-cses bizalmukért, melyre méltóan lenni lesz ön-keblem sugalta főtrekvésem, igyekezzvén oda hatni, csekély erőmmel én is, hogy mint ezen, nem a mi, de elveinknek diadala tiszteletre gyűjtött fáklyák világa felderíti a késő éjt, derítsék fel a hongyülés vívmányai az államéletünkre 17 év alatt nehezedett sötét éjszakát.

Politikai meggyőződés sarkalatos elveit is-merik önök hirlapilag is közölt programomból, őszintén szoltam azok nyílt kimondásában, s most ismételn szőszaparatásnak tartanám; köszönöm önök-nek azon erőt, mit ezen, elmondásunkkor még csak sajátomnak nevezhetett nézeteknek az által kölcsö-nöztek, hogy engem azok szerény, de fáradhatlan s tántoríthatlan képviselőjét, csaknem közakarattal, saját képviselőjükké megválasztottak és így képe-sítettek, ez elveket nem csak magam, de önök te-kintélye s meggyőződése súlyával is védelmezni.

Köszönöm a bizalmat az egész megye ma-gyar választóinak, köszönöm bár nem nagy számu, de bő alkotmányos érzelmű román és szász választóimnak is, kik tetteleg ezáfolják meg elleneink azon állítását, hogy itt nem alkotmányos, de nemzeti harc folyha; hidjék el, hogy őszinte vagyok, midőn ujítom azon ígéretet, hogy valamint az alkot-mányunkat végveszélylyel fenyegető centralistico-bureaucratikus tendenciákat, jöjjenek azok magyar, német, román, vagy bármely nemzetiség tagjaitól, egész erőmmel fogom üldözni, ugy teljes lélekkel azon leszek, „hogy a visszaserzett alkotmány ál-dása szent István birodalma minden lakóira, nem-zetiség és vallás különbség nélkül kiterjesztessék. Ugyanis valamint tagadom, hogy a közéletben ér-deme vagy gyalázata, clónye vagy hátránya le-hetne az valakinek, hogy főnemes vagy szegény ágyban született, ugy a politikai magyar nemzet-nek becsület, alkotmányhí tagjára nézve nemzeti-ségét sem tekintem érdem- vagy bűnnek. Győzzön mindég a jobb, a szent haza ügyei intézése körül döntsön a jellemzilárság, becsületesség s képes-ség; ezen valódi érdemek, s nem születés vagy nemzetiség, mik a vakasét kifolyásai. Az állam kö-teles megadni, saját léte veszélyeztetése nélkül, mindenkinek az önképzettetésre módot, de azért jo-gának is kell lenni ügyei intézésére kiválasztani, minden mellék tekintet nélkül; azokat, kik arra leg-képesebbek.

Köszönöm a minden fondorlatok dacára nyílvánult bizalmot, különösen e nemes város érdemes polgárainak is. Ők voltak azok, kik példás egyet-értésű bizalmukkal tért nyitottak a legnehezebb na-pokban a közéletre, annak, kit az akkori ferde s talán rossz célzatu kormány-intézkedések s keblí áskálódás, a megyében e térről leszorítottak. Egyik legkellemesb érzése lesz keblemnek mindég azon öntudat, mivel talán szerénytelenség nélkül szabad dicsekednem, mert hiszen erre a bizalom újabb két-szeri fényes nyilatkozata is jogosít, hogy e nemes város nagybecsű bizalmának megfelelnem eddig si-került; mit ezen újabb felelősség-terhelte állásom-ban, nem, mint eddig egyedül lehetett, szenvedőle-

ges magatartással, de tette is megérdemelné főfőrekvésem leend.

Ez állásomban erőt adand tudat, hogy mint én, úgy tisztelt választóim is helyeslék a nagy Széchenyi ama szavait: „Ki azt, mije volt, elvesztette, az még visszanyerheti azt, az elajándékozott kincs azonban örökre kicsuszik markodból.”

Egyik főkéncünk t. választók ezredéves alkalmánknak, annak 1848-ki magyarázatával, melytől ideiglenesen megfoszthattak, de mely el nem évülhet soha, s melynek elajándékozása előtt s helyett, százszor inkább áldoznám fel életem, s tudom ennél t. választóim is későbbiek kiállani bármely újabb küzdelem s nélkülözés szenvedéseit.

Másik főkéncünk államéletünk ama régi sarkalatos postulatuma „semmit rólunk nélkülünk”, mert ugyancsak a nagy magyar szavai szerint: „mihez jogom van, arról bizony csak magam akarok s fogok határozni.” Ez elv újrai életbeléptetése „törvényhozásunknak minden a szent István birodalmára nézve idegen elemtől és törvényeinkben alapuló tisztán tartása” lesz polgári életünk egyik főfőrekvése. E cél elérhetését jogunk van most az alkotmányos utra visszatérni törekvő, jóakaratu Fejedelemtől s saját józan eljárásunktól mérsekelt, de tántoríthatlan kitartásunktól remélni, ha azonban erről t. választóimat teljesen nem biztosíthatom is, szentül fogadom, hű maradandók amaz, a 17 év szenvedései által kifejtett jelszavunkhoz: „ne történjék semmi ellenünk, általunk” s ez elv érvényre juttatásáért rendelkezésem alatti teljes erőmmel küzdeni, a nem remélt legrosszabb esetben is, végleheletig nem szűnendek meg, s nem nyujtandók — erről nyugodtak lehetnek — segédkezet semmihez, mi percízleges jókért, örök igazainknak legkisebb mértékben való önkényes feláldozása lenne.

Hogy főfőrekvésem most is, kettős hazánk törvényesztől örökös egyesülésének teljes életbeléptetése, ezen nem kételkedhetek t. választóim, kik ismerve engem, tudják, hogy közéletem főcélja mindig az volt. Elmondhatom erre vonatkozólag a halbatatlan költővel:

„Szentegyház keblem belseje
Oltára képed,
Te állj, s ha kell: a templomot
Eldöntöm érte.”

Hidnak, kapocsnak tekintem magam t. választók mindig imádott hazám két része között, nyomott mindkettő terhe, szagátát keblemet mindkettő fájdalom, s ezek összeolvadásáért az akkor feleslegessé válóandó hid s kapocs vég megsemmisülését is, igen ócsó árnak fognám tekinteni.

Mi elmegyünk t. választók, önök itt maradnak, a mi erőnk azonban csak is az önök bizalma s meggyőződéseink közössége. A képviselő erős, határozott, felfüggesztett jogaink visszakövetelésében s tántoríthatlan szent szabadságunk védelmében csak addig lehet igazán, míg küldői magok is ilyenek. Midőn egy szebb jövő édes hitében, a közmegelegedést szülő viszontlátás édes reményében bucsút veszek önöktől, nem csak arra kérem tehát önöket, hogy kísérik jóakaratu lépteimet honfűi keblük igaz s buzgó óhajával, de arra is tartassák fenn kebleik szentélyében a tiszta hazafiság ama, idegen befolyás által örökké soha ki nem oltható lángját, melynek világánál választottak meg minket, meggyőződésük igénytelen, de elszánt akaratu képviselőitől s biztosításuk igényekünk azon megnyugvást, hogy ha legszembetűnőbb törekvéseink céljait nem találának is, mitől Isten mentse! jogai feláldozása helyett a nemzet, bár keservesen, de képes lesz újabb küzdelmekkel szembenézni is, tűrni, kitartani, várni s minden dacára megfogya bár, de törve nem, élni fog nemzet e hazán. Mi képviselők határozott, de egyszersmind esélyes magatartásunkkal elősegíthetjük a kibontakozást, mire hatni, ha kell önmegtartóztatással is, szentül ígértem az állandó sikert, a nemzet örök fenállását azonban, csak magoknak a választóknak, a nemzeteknek semmi balsorsban meg nem ingott következetes, kitartó jelleme biztosíthatja, csak ez képes megérdemelné a jóságos ég tartós áldását.

Midőn újból is köszönném önöknek őszinte bizalmukat, s fogadást tennék itt önök előtt arról, hogy minap a lehetőségig részletezve kifejezett meggyőződéseimet valloam ma is, ki kell nyilatkoztanom, miszerint tudom, hogy nem csak gyenge erőmmel, de egy halandónak sem adatott, mindenki meglegedését bérni, s az ezérti sovárgás ennek elérhetőséérti hű remény s nagyvárágás nem is bánt, végtelen boldog lennék azonban, ha remélhetném azt, hogy pár szem, figyelem, barátság, szeretet s bizalom érdekével csüggy lépteimen és az emberi lehetőség határán belül; mindent elkövetendek, hogy ezeknek okuk ne legyen bennem megbotrátkozni. Főboldogságom, egyetlen dicsvágyam lenne, hennők, visszatértemkor, az általam teljesített reménynek, a vélelmi elégtelenségnek pár tudvezítő, édesen jutalmazó sugárát láthatni.

A jövő Isten kezében van! Ő éltesse imádott szent hazánkat, alkotmányunkat, nemzetiségeink egyetértését, éltesse ezekért hiven érő t. választóimat.

Báró Huszár Károly beszéde ugyanazon alkalommal.

Tisztelt választóim, polgártársak!

Pár perccel ezelőtt vevém kezemhez az okmányt, mely e ns Tordavármegye egyik képviselőjévé megválasztásomat hivatalosan tudatá, fogadják hálás köszönetemet bizodalomkért, és azon rokonszenves érzelmeikért, melyeket e ns vármegye 48-i követe, a haza hű szolgálatában, polgártársai tiszteletében megöszült Demjén barátom oly lelkes szavakkal tolmácsolt; ha meggondolom, hogy e bizodalommal, mint tudom ns Tordavármegye, ns Tordavárosa minden alkotmány hű szavazóinak általános szavazata tisztelt meg, s ha meggondolom e bizodalomhoz kötött nehéz feladatot, ösztönserővel azon ima jön ajkaimra: „Uram világosítsd fel! hogy e világosság fénye vezéreljen az előttünk álló nehéz küzdelmeken keresztül a mindnyájunk által óhajtott révpárra.” Hogy közelebb jövőben jutandunk oda, mint talán reméltettük, ahhoz most már tények nyujtanak remény.

Látom egyrésztöl nemzetemet a nyomasztó terhek alatt, főleg Erdélyben, gőnyvedve, alkotmányos jogai élvezete után sovárogni, tudom azon őszinte óhaját, hogy azon önvédelem farsztó erkölcsi fegyverét letelve, azáltal igénybe vett erejét is, szomora állapotunk könnyítésére, hazánk felvirágoztatására fordítsa.

Látom másrészt döntő körökben azon megért nézetet, hogy a kifárasztó politikával nem lehet egy megtört Magyarország romjaira életerős osztrák birodalmat építeni; sőt, ha még lehetséges is volna ez magában véve, de Magyarország megöröni nem lehet. Késérli tapasztalatok után vérré vált nemzetemnek azon politikai hitte, hogy sarkalatos jogainkból bármilyen keveset is feladva nemzetünk végenyésétét írniok alá; e meggyőződés párosulva anyagi és szellemi erőnk rugóknaságának önzetelével fejlesztette politikai jellemünket a szívós kitartási képesség azon fokára, hogy ideiglenes csábító érdekekért nemzetünk jövőjét kockáztatni nem tudjuk.

E politikai jellem védett a multakban.

E politikai jellem által támogatott magunktartása őszinte irányát nem tévesztve, győzte meg ő Felségét, királyunkat (bár elleneinktől, és épp azért elleneitől) környezve arról, hogy csak is egy erős, kibékült, méltányos Magyarország teheti lehetővé a birodalom másik felében is az alkotmányosság megszilárdulását, és csakis a kielégített kölcsönös érdekek adhatnak az őszállamnak fényt és tényleges hatalmi állást.

A birodalom másik felének is a keresete vesztésétől fölé bürocratiától független pártjai rokonszenveikben sem kételkedem ügyünk iránt, mert a pesti országgyűlés választófelirata bizonyoságot tehet előttük Magyarország iránti igazságos, méltányos indulatról, sőt a körülmények által is parancsolt kötelességei elismeréséről nevezetesen a felirat azon része által, mely Magyarország készségét fejezi ki „a súlyos terhek elviselésében a méltányosság alapján, a törvénytábla szigorú kötelesség mértékén is tulmenni”, holott e terhek nagyrészt éppen az ellenünk irányzott beolvásztási kísérletek eredményei, s úgy hiszem meggondolandja a birodalom másik fele azt, hogy a mely terheket egy alkotmányos jogaiba visszahelyezett Magyarország ma elbír, talán holnap anyagi fejlődésében továbbra is szibbasztva, még jóindulattal sem lesz képes elbírni. Hogy pedig egy az egész birodalomra kiterjesztett absolutismus vagy csak a birodalom egyik felére alkalmazott alkotmányos rendszer, a meglevő és lehető bajokból kisegíteni nem tudna, az úgy hiszem mindnyájunk előtt közös tudomás.

E nézeteimből kifolyólag remélem a jobb jövőt, mert eltekintve saját érdekeinktől, bármely szempontból veszem is ügyünket, akár európai, akár az osztrák dinastia, s a kormánya alatti többi tartományok érdekeiből éppen egy kielégített, kibékült Magyarországot tartok politikai szültségeségnek.

Magyarországot pedig, mint magyart csakis nemzetem léte és szabadfejlődési biztosítása által tartom kielégíthetőnek, tiszteletben tartva, emellett a testvér nemzetek hason törekvéseit. E jogos követeléseinket egy határaitban visszaállított közjogilag és belkormányzatilag önálló Magyarország biztosíthatja, ilyen önállóságunkat csakis a választófelirathoz kifejezett elvek megvalósításában látom.

Ezen és előbbi nyilatkozatomban Erdély Magyarhonnali egyesülése körül kimondott elvek részletei mikénti megoldásában, ezuttal sem ereszkedem, egy főtájékoztásnak tartom mindennek bevárni a maga idejét. Ugy hiszem önök is tisztelt választóim velem együtt helyzetünk kivételes, kényes állását, főleg itt Erdélyben, helyesen fölismerve, időelőttinek tartanak.

Annál pedig sokkal mélyebben tiszteltem e megye értelmiségét, minthogy meg merném kísértetni, hogy önöket szemfényvesztő, több értelmű frázisokkal kárpótoljam.

Fogadják őszinte ígéreteimet, hogy a reánk bízott tisztet (ugy hiszem helyzetünket, körülményeinket ismerve) minden lépéseimet komolyan megfontolva, lelkiismeretesen fogok igyekezni betölteni.

Fogadják azon forró kívánságomat, hogy mielőbb önök körébe visszatérhetve, működéseink sikere által a számításról fölmertve egy felelős kö-

mánnyal őszhangzába hozott életerős megye működése terén szoríthassak önökkel baráti kezét.

Fogadják végtére újból is bizalmukért hálás köszönetemet.

A pesti országgyűlés.

A főrendi tábla X-dik ülése
martius 3-án déli 12 órakor.

Elnök: báró Sennyey Pál k. tárnok mester.

Elnök megnyitván az ülést, az ország birok-hercegeprimása bemutatta a főrendi táblának, az ő cs. kir. Apostoli Felsége által kezeihez juttatott, az országgyűlés felirataira vonatkozó, bepecsételt legmagasabb k. leiratot, melyet azon kéressel nyujtott át a ház elnökének, hogy ő exelja azt mindenekelőtt az alsóházzal közöltetni, innen leendő azonnali visszaküldése után pedig a felsőháznak is felolvastatni méltóztatásuk.*)

Elnök ezután Szilávi József bihari főispánt s a főrendi tábla jegyzőjét bízta meg a legmagasabb k. leiratnak az alsóházza leendő átvitelével, a ki is a legmagasabb k. leirattal eltávoztván, ifj. b. Vai Miklós az utolsó IX-dik ülés jegyzőkönyvét olvasta fel, a mely legkisebb változtatás nélkül elfogadtatván, hitelesítettet.

Elnök erre jelentvén, hogy azon küldöttség, melyet a főrendi tábla, az általa megállapított választófelirathoz, az ő cs. kir. Apostoli Felségének leendő átnyújtásával bízott meg, s a melyhez a ház tagjai közül is többen csatlakoztak, hiven eljárt küldetésében, — a ház jegyzője gr. Károlyi Gyula felolvasta a ház elnökének, mint a küldöttség vezérének azon alkalommal mondott beszédét, valamint az erre adott legmagasabb fejedelmi választ, — mely utóbbit a főrendek, ellentétben az alsóházzal, állva hallgattak meg, és lelkesült éljenekkel fogadtak.

Gr. Károlyi György mint az igazoló bizottmány elnöke beadta annak második jelentését, melyből az iránt értesültünk, hogy mindazok, kik a bizottmány első jelentésében a meg nem hívottak között soroltattak elő, valamint azok is, kik ez óta meg nem hivatások miatt a bizottmányhoz járultak a jogaikat igazolták, — már tetteleg meghívottak az országgyűlésre, — valamint hogy báró Gavenda Antal, kit a bizottmány első jelentésében nem tartott igazolandónak, jogát tökéletesen bebizonyítván, igazoltnak tekintendő. Végre jelenté a bizottmány, hogy az erdélyi regalisták névsora közöltetett vele, — és azon nézetből indulván ki, mikép régi törvényeink, melyek a főrendi tábla üléseiben — helyes indoklás nélkül — részt nem vevő tagok megbírságolását rendelik, az időviszonyok lényeges megváltozása miatt alig kiyihetők, a nmlgn főrendek figyelmét a főrendi ház rendezésének szültséges voltára hívja fel.

Az igazoló bizottmány ezen jelentése ki fog nyomtatni.

Elnök ur ő exelja a legmagasabb kir. leiratnak az alsóházból leendő visszaérkezéseig már felfüggesztendő volt az ülést, midőn hosszabb szóváltás keletkezett b. Eötvös Dénes azon indítványa folytán, hogy a főrendi tábla üléseinek határnapi jövőre több falragasz által hirdettesenek ki, mint eddig, — ne csak a megyeháza s a nemzeti casinóban.

Elnök megjegyzé, hogy eddig külön jegyek által szokta tudatni a ház tagjaival az ülés napjait, és legheylessebbnek vélte jövőre is ezen szokást megtartani, ellenben Radvánszki Antal, zolyomi főispán, b. Eötvös Dénes indítványát pártolá, többi között azért is, mert meglehet, hogy az illető éppen akkor nincs honn, midőn a meghívási jeggyel keresik, és így nem lévén tudomása az ülés napjáról, azon meg sem jelenhetik.

Báró Prónai Gábor szintén pártolja b. Eötvös indítványát, nem csak azért, hogy maguk a főrendi tábla tagjai értesüljenek az ülés napjáról, hanem hogy a közönség is tudja ezt, tehát: minután az ülések nyilvánosak, a nyilvánosság érdekében.

Gr. Széchenyi Antal. Nem arról van szó, hogy minél nagyobb mérvben juttassanak az ülések napjai közudomásra, hanem arról, valjon ezen intézkedés miként történjék? Az ülések tartásának falragaszok általi kihirdetését a ház méltósága alatinak tartja és célszerűtlennek, annyival inkább, mert e falragaszok csak azoknak tűnnének szemekbe, a kik különben is szokták az efféle hirdetményeket olvasni. Legjobb volna tehát bizonyos pontokat kijelölni, melyeken jövőre az ülések határnapi ki lesznek függesztve, egyébiránt e kérdést nem tartja a ház tanácskozása tárgyának, mert e tekintetben a háznagy bivalat teendői közé tartozik az intézkedés. (Általános helyeslés.)

Báró Mesznill Victor legczélszerűtlennek tartaná az ülések napjait a politikai lapokban közzétenni.

Elnök a ház általános helyeslése között gróf Széchenyi Antal főlebbi előadása értelmében mondván ki a határozatot, az ülést, a legmagasabb k. leiratnak az alsóházból visszaérkezétség felfüggeszté.

*) A mai ülés ismét alkalmat nyujt felszólalni azon utóbbi időkben divattá vált szokás ellen, melynélfogva a királyi iratok nem az összes országgyűlés vagyis ülésében terjesztetnek elő, hanem mindenik házzal külön közöltetnek, amár az országgyűlés komplexumához intézvők. Ezen valóban kusztált helyzetet minél előbb és sürgetőleg kell az országgyűlésnek segíteni, és míg ez nem történik, addig mindeket rövi fogjuk a most uralkodó anomáliát.

Kezéssel 1 óra előtt megjelent Tóth Vilmos, az alsóház egyik jegyzője, és elnök ur ő exeljának átnyujtván a legmagasabb leiratot, ezt Szilávi József bihari főispán és a felsőház jegyzője olvasta fel.

E kegyteljes királyi leirat, melyet a főrendek (ellentétben az alsóház eljárásával) állva hallgattak, több pontját zajos éljenzéssel kísérvén, ki fog nyomtatni.

Egyéb tárgy nem lévén, az ülés 1 1/2 órakor eloszlott.

Az alsóház XXXV. ülése. mártius 3-án.

Elnök: Szentiványi Károly, jegyzők Tóth Vilmos, Dimitrieves Milos.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök a következőket jelenti:

Kövár remetei kerületéből több választó a követválasztási vizsgálat megkezdéséért folyamodik. E kívánsatnak már elég tétetett, mintán Véghő Gellért képviselő mint vizsgáló biztos oda már elutazott.

B. Eötvös József képviselővel élükön 30 képviselő indítványt terjeszt a ház elé.

Az egyik jegyző erre felolvassa a következő: Indítvány. Mintán a házszabályok több pontjaiban, különösen a követi igazolás körüli eljárást illetőleg hiányok tapasztaltattak, alólírtattak a házszabályok 14. §. értelmében e szabályok átvizsgálását indítványozzák. Pest, mart. 2. 1866. B. Eötvös József, Tisza Kálmán, Thalabér Lajos, Stephanidesz Henrik, gr. Csáki László, báró Bánffy Albert, Mocsári Lajos, Svastics Gábor, Ibász Rezső, Salamon Lajos, Paczolai János, gr. Batthyányi Géza, Fái Gusztáv, b. Vai Béla, Szilágyi István, Vadnai Lajos, Kuba János, Kubicza Pál, Berzeviczi Tivadar, Lúkö Géza, Varga Antal, Almási Sándor, Armbrust Péter, Bónis Samu, Jekefalussi Lajos, Komáromi György, Szaponeczai József, Dapsi Vilmos, Urbanovszki Ernő, Popovics Zsigmond. (Az indítvány kinyomattatván, kiosztatik s annak idejében tárgyalásra kerül.)

A napirenden van — folytatja az elnök — a közös ügyek tárgyában alakítandó bizottmány választása.

Perczel István: A napirenden levő tárgyhöz van indítványom, melyet azonnal a t. ház figyelmébe ajánlok. (Az indítvány felolvastatik, s azt tartalmazza, hogy a közös ügyek tárgyában alakítandó bizottmány ülései annyiban legyenek nyilvánosak, hogy azokban ama képviselők is, kik a bizottmányoknak nem tagjai, megjelenhessenek. Ki fog nyomtatni.)

Ezután megkezdődik a bizottmány választására szóló szavazatok beadása, mi megtörténvén, elnök tudat adja, hogy a szavazás eredménye a hétéfői üléseben hirdettetik ki. E pillanatban, midután értesítve lett, hogy 12 s 1 óra között a legm. kir. leirat fog megérkezni, felfüggesztü az ülést, de fölkéri a ház tagjait, hogy a kir. leirat felolvasására együtt maradjanak. Az ülés e felfüggesztése 11 órakor történt, s 1/4 1-kor az elnök csegettytje jelenti, hogy a kir. leirat megérkezett.

Elnök: A t. háznagy akadályozva lévén a megjelenésében, helyettesül Zerdahelyi Lucze képviselőt bízta meg, ki mint ilyen be fogja vezetni a ml. főrendek egyik jegyzőjét, Szilávi József főispán ő mlgtát, ki a legf. kir. leiratot a mlgos főrendektől áthozza.

Zerdahelyi képviselő bevezeti a mlgos főrendek jegyzőjét, ki a legf. kir. leiratot kézbesíti az elnöknek s ez feltörvén a pecsétet, átadja azt Tóth Vilmos jegyzőnek, ki a ház feszült figyelmé között olvassa fel.

A felolvasás után az elnök tudatja, hogy a kir. leiratot azonnal Tóth Vilmos alsóházi jegyző fogja a mlgos főrendeknek visszavinni. A kir. leirat kinyomattatik, s a legközelebbi ülésben fog szétosztatni, mikor tárgyalásának napja is meghatározatik.

Ezzel az ülés 1 órakor véget ért.

Legközelebbi ülés hétfőn d. e. 10 órakor.

Követválasztási mozgalmak.

— Tordamegyéből márcz. 4. Meglett, a minek régen lennie kellett volna. Elértük valahára azt, hogy egyedül illetékes helyünkön a pesti hongyűlésen képviseltethessük magunkat, mely célból a képviselők választása megkezdődött mult hó 28-án és bevezetett tegnap délután 5 órakor. Az eredmény következő: szavazott mindössze 3441 erre jogosult magyar, román, szász stb. Ezekből Tisza Lászlóra 2655, ifjabb báró Huszár Károly 2649, dr. Rátz Jánosra 788, Moga Demeterre 777, Moga Lászlóra 4, Mogára 2, és egy-egy szavazat báró Kemény György, Puhl Ignác, Szentkirályi Gábor, Moga Jakab, Rátz Demeter és Vlasza Vaszilára.

A választás nagyon érdekes élénkséggel és feljűlmulhatatlan renddel folyt le. Valamint az előbbi választás alkalmával, ugy most is e megye felső-kerülete volt a király, annyiban, hogy ottan az álkalkotmányosak sehol sem tudták a sok szenvedések által szűlt nemzetek összetartását megszakitani, magyar, román és a kevés számmal ugyan, de mégis megjelent szászok is egy meggyőződéssel és tiszta lélekkel magyar jelölteink, az érdemekben gazdag honfiak, Tisza László és ifj. báró Huszár Károlyra szavaztak.

Tegnap este nagyszerű fáklya, zene volt. Szónokok tartottak megénk és e hon becsületes veteránusa Demény József és iskola-tanító Csáklán Károly által (utóbbi a nép nyelvén és csinosan beszélt), melyeket a megisztelt kóvetek sokott eloquentiájokkal viszonzottak megható és nagy lelkesedések között.

Követi írnokoknak a középponti választmányi bizottmány által megválasztottak Pesten levő jogász Rédiger Albert és végzett jogász Velics Ödön, tiszteletbelinek pedig szintén Pesten levő jogász báró Kemény Endre. r. l.

— A háromszéki, kézdi és orbai felső-kerület követválasztása febr. 27., 28. és március 1-ső napjain K. Várhelyt megtartott.

Választó bizottmányi elnök volt tks. Lázár Mihály ur, jegyző t. Sebestyén Sándor ur. Szavazásra jogosult van ezen kerületben 5725, ebből választásra megjelent 2647. Turi Gergelyre szavazott 1914, martonfalvi Kovács Istvánra 377, Kovács Károlyra 25, báró Szentkereszti Istvánra 1, és így kézdi és orbai követé lett Turi Gergely.

Feltűnő lehet az a közönség előtt, hogy ezen kerületben a választók ilyen fontos ügy iránt, mint a minő volt ezen követválasztás, oly közönyvel viselkedtek, hogy még fele sem élt választási jogával. Ennek oka abban keresendő, hogy ezen kerület értelmiségének egy nagy része a háromszéki ügyek mostani állását nem tartja az alkotmányos élettel megegyeztethetőnek, s ez okon nem kívánt résztvenni a mostani választásban, s ennek következtében községek voltak, a melyekben 150 választó közül alig jelent meg 30—40, sőt egész falvak voltak, a melyekből senki nem jött be szavazni.

Rendelenség vagy éppen párt-verekezés nem fordult elő, nagy közönyvel folyt le az egész actus, azonban, hogy most is volt elég részeg ember, ki bizonyosan nem a maga kontójára részegedett le, azt tan felesleges is említenem. Ojlozi.

— Szekesszéki képviselői gyanánt a pesti országgyűlésre megválasztottak Zimmermann udv. tanácsos és Rannicher főkörmányszéki tanácsos.

Kül- és belföldi levelezés.

Slavóniából. Szerémmege, febr. 24.

Tudva azt, hogy a hírlapírók előtt ez idő szerint a politikai dolgok első rendű jelentőséggel bírnak, így én is ez alkalommal, bár magam legkevésbé vagyok politikai, mégis oly féle tárgyakról teszek közlést.

A múlt év végén a horvát országgyűlésről több képviselő kath. pap visszalépett. Mandatumaik leteleését akkor azzal igazolták, hogy egyezségi tekintetből teszik; később a fama így szólott, hogy a papok azért léptek vissza, mert meggyőződésük a Magyarországi uniót óhajtja, s miután püspökök Strossmayer még akkor ellenkező hit- és meggyőződésben élt, így azt vélték, hogy jobb leend, ha a gyűlést elhagyják; hogy Strossmayer kath. püspök csakugyan az unió ellen volt, azt a zágrábi országgyűlésen később tartott terjedelmes beszéde igazolja; miért az előbbi fama nyilatkozata nem lehetett éppen alaptalan. Ma azonban annál nagyobb itt a csodálkozás azon, hogy most e főpap, ki eddig ellenkező politikát követett, egyike azoknak, kik a Magyarországi uniót akarják, hihető, hogy ő méltóságát ez újabb meggyőződésre az opportunitás szempontja bírhatja. A még nem oly régen volt mult politikai fordulat alkalmával ugyan csak e főpap volt, ki szónoki hevéllyel kelt ki a Magyarhonnai unió ellen, s kath. püspök léteire is elég elszórtan működött annak kivételében, hogy az itteni szláv hivatalos nyelvben az összes nép által ismert latin betűk helyett a különös alak, s most sokakat nem értett Cyril-féle írást hozták be; a falucöljárói ily hivatalos irattal, — ha jegyzőjük történetesen nincs elő, s az siető, szomorú képpel mennek a rácz paphoz, hogy ez a különös alakú írás tartalmát nekik megfejtse.

A pesti képviselőház feliratát az itteni szerbek teljes elismeréssel fogadták, s a mit ezelőtt egy évvel nehezen lehetett volna hinni, ma különösen Szerémmege első zászlóvivője azon elvnek, hogy a három-egy királyság Magyarországgal uniáltassék, s tegnapelőtt tartott közgyűlésen elhatározta felirat által kérni meg a zágrábi országgyűlést, hogy az minden tőle kitelhető módon igyekezzék a három-egy királyságnak Magyarországi unióját a közóhajtásnak megfelelőleg kivinni.

Erdély uniójáról azt mondják, hogy az meg nem tagadható. Saguna és Rannicher követőiket jelentéktelen párttörödeknek tartják s csodálkoznak azon, hogy ez urak Erdély tündérvölgyét oly különös szempontból fogják fel.

Ide írom még azt is, hogy nem kevésbé botrányoztak meg azon, mikép Pesten a felsőház külön feliratot fogadott el, s a ház e jogának használatát a mostani, következményekben még mindig kétes időkben az óhajtott közös cél elérésére nézve nem hiszik előnyösnek.

Elismeréssel beszélnek jelesekről, a Deák és Eötvös neveket tisztelettel említik; sőt jellegzetesen szabadon azt is megemlítenem, hogy egy itteni szerb községi jegyzőnél, kinek falvájában erdő-becslési méréseket végeztem, nem csekély meglepetésemre látam, hogy szobája díszképei közt nem Jellasics, Kulmer és Strossmayer foglalják el az

első helyet, hanem a magyar nemzet jelesei: Széchenyi, Teleki és Deák.

Nem oly rég egyik zágrábi lapban a „Narodne Novine”-ben egy terjedelmes vezércikk végén ezt olvasám: „Bécsi barátaink bizonynyára tovább fognak látni, mint azon barátaink (t. i. horvátok és szerbek), kik Zeyk kolozsmegyei követ indítványát osztják.” E cikk írója nemzete óhaját akkor még bizonynyára nem ismeré, vagy tán ismerni sem akará. Horvátországnak Magyarhonnai unióját a zágrábi gyűlés is elfogadta, kivánja az aristocratia, az ország népe is óhajtja és pártolja, s mit jelenthetnének egyebet a földmives-por e szavai is: „Mi ce mo biti opet madjari” (ismét magyarok leszünk)?

Tagadhatlanul való, hogy itt most nem csak az urak, vagy hogy jobban irjam, a miveltebbek, de maga a földmives nép is csak a pesti országgyűléstől vár jót és örvendeztetőt; papjaiktól és miveltebbjeiktől azt kérdik, hogy mi történt Pesten, s hogy mit akarnak Zágrábban?

Nem hallgatjuk el azonban azt se, hogy még ma is vannak oly tulzó horvát- és szerb hazafiak, kik az unioiban nemzeteik nyelvének veszélyét látják; azonban a józanabb rész meg van győződve arról és elég helyesen, hogy a magyarok nyelvük feláldozását nem kívánják, s ezért a pesti képviselőháznak Horvátországot illető ismétli nyilatkozatában teljes reménnyel és bizalommal nyugosznak meg. K. Bedő Albert.

M. Várhely. febr. 21. 1866. *)

Vannak jelenségek az életben, melyeknek alakját csak távolból tudja az ember kivenni, de melyek fontosságáról annyira meg vagyunk győződve, hogy daczára a nagy politikai kérdések megoldásának elsőlévén arra a figyelmet felhívni kötelességnek ösmerjük. Városunk csaknem egyedüli társas életét a helybeli casinó-egylet képezi, mely f. hó 18-kán tartá meg tisztinyit nagy közgyűlést. A gyűlés folyamának localis érdekű részeitől mellőzve, egy a korszellem és haladás színvonalára emelt társas életünket hiven felfogó, az egylet hivatását teljesen lerajzoló elnöki megnyitó beszéd, mint annak egyedüli fénypontja, nem kerülheti ki az olvasó figyelmét akkor, a midőn zár-szavaiban azt mondja: „Ezen egyletnek egyik főcélja és rendeltetése lenne, hogy alkalmat nyújtson a kölcsönös eszmecserére, s éppen azért minden mivelte ember részvételére bizton is számított; azonban tagjainak száma évenként apad, s a részvét csökkenőben van.”

„Mióta szerencsés vagyok az elnökséget folytatni, minden alkalmat felhasználtam részvétet gerjeszteni, érdekltséget költeni, azonban őszintén bepanaszolhatom, hogy jóakaratu fáradozásaimat sehol is kevesebb eredmény nem jutalmazta, mint éppen ezen egylet ügyei vezetésében.”

„Fontolják meg uraim, hogy ezen városnak áll érdekében, hogy bár ezen egyedüli közmívelődesi tere végképpen el ne záruljon, éppen azért ismételve kérem tisztelt tagtársainkat, igyekezzenek körültekintően oda hatni és kitartóan munkálni, hogy a polgári elem egylettink rendeltetése felől kellően felvitákozva annak fenntartásában, virágztatásában részt vegyen.”

Elnök b. Apor ő mltságának e komoly felhatalása figyelmeztetés vala azon részvétlenségre, mely egy olvasó-egylet lételet kétségessé, felvirágzását lehetetlenné teszi. Valóban szomorú, ha körünkben a tudomány haladása és gyakorlat által elősmert társasulás eszméje a gyakorlati életben nem menthető részvétlenség és hanyagság miatt kitűzött célját el nem érheti; eltekintve a mostoha körülményektől hibául lehet feltudni egy népes és mivelte lakosságú városnak, ha azon egylet, melynek célja volna tagjait mérsékelt díjért az irodalom termékeivel megösmertetni, és a haladó kor fontos eseményeinek színvonalára emelni, kebelében teng, és odaszorítottatik, hogy a csak alig is megközelített cél előnyeit egy aránylag csekély körnek nyujthassa.

Azon körülmény, hogy az olvasó-egylet kivül az óhajtott haladás kellő lépésben megy, tekintve azt, hogy az egylet nem önmagáért, hanem a lakosságért létezik, nem menthet fel senkit azok közül, kiket a részvétlenség vádjá méltán illet, társadalmi kötelességének teljesítésétől.

Az eszmék forradalma az állami és egyéni élettel elkülönített terrenumot jelölt ki annak, hogy az emancipált értelem egyéni gyengeségének tudatában anyagi ügy, mint szellemi téren nagyobb eredmények biztosítása, magasabb célzók elérése végett társulatokba, hol minden egyesnek nyeresége összehasonlíthatatlanul nagyobb mint betétele, sorakozzék. A tapasztalat pedig azt bizonyítja, hogy minél miveltebb valamely nemzet, kebelében annál több viszonyok, alakulások fejlődnek, és hogy a társadalmi téren előforduló ezen összes jelenségek élénksége, törekvése, miveltségének egyik biztos hémérője. Csak egy futó pillanat a való életre, és meggyőződünk, hogy az ember ugyanazon időben több életörbe van beékelve, melyeknek bár különböző céljai, azért egymást mégsem zárják ki, hanem inkább kiegészítik és elősegítik, összesen

*) Sürgős tárgyak, melyek miatt mellőztekkel is kellett toldanunk lapunk terét, hátra szoríták az oly tudósításokat, melyeknek érdeke nincs a jelen perczhez köze; és okból adhatunk csak most ezen tudósítást is. Szek.

pedig az egyes földi rendeltetésének minél tökéletesebb elérését eredményezik.

Török Albert.

Hazai intézetek

Az 1866-dik évi január havában az erd. muzeum részére beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek: A londoni királyi tud. társaság. Philosophical transactions Vol. 154. Part. 3. Vol. 155. Part. 1. és Proceedings no 70—77.— Gr. Mikó Imrétől: Az 1865-iki erd. országgyűlés gyorsírói naplója. — Tompa Károlytól: Über einige daeische Inschriften. Wien. 1865. — Sándor Józseftől, Politikai hetilap. 1865. jul.—dec.— Ercei Sámuel-től: Seiler, Kisderek vallása. Kolozsvár, 1775. Szélessi Pál, Huszonhárom prédikációk. Pozsony. 1792. Aibach, Emlékezetek az Istenről. Kolozsvár, 1835. Nagy Miklóstól, Zilahy Károly munkái. 1. 2 köt. Pest, 1865. — Biró Sándortól, Icones mortis. Basileae. 1554. 8 r. — Tókos Sándortól. Tőke Steph. Institutiones philosophiae moralis. Cibinii. 1736. — Toldi Ferencztől, Emlékezésed Fejér György felett. Pest, 1866.

II. Régiségek és érmek: Vélcs Károlytól 1 handzsár, 1 dervis-balta, 1 csákány és 1 bot fából. — b. Orbán Balázstól 1 dervis-balta. — Páget Jánostól 4 cserép darab Gyérsárl. — Torma Károlytól 2 bélyeges tégladarab M.-Egeregylől. — Holzer Vilmostól 1 réz pénz, 1 sarkantyú taréj. — Szörcei Istvántól 3 ezüst, 1 réz pénz Oltszentől. Pataki Mihálytól 3 régi bankó. — Gr. Bánff Miklóstól 1 ezüst tallér. — Mike Sándortól 1 emlékérem önlényomata.

III. Természeti tárgyak: Dr. Salamon József nyug. isk. tanácsostól 1 zerge. — Sikó Lajostól 1 nagy füles bagoly. — Becsek Józseftől 1 kis füles bagoly. — Schnuszer köztanítótól 1 falco aescalon. — Zágráb urtól B.-Hunyadról 1 eleven róka. — Pater Pius Titustól Piranoból vásár útján 226 faj tengeri kagyló, 60 faj tengeri rák, 162 faj vegyes tengeri állat.

Különfélék.

* A színház javára közelebb egy új francia színmű fog előadni, mely Pesten is a napokban kerül először színre. Címe: „Mira beau fiatal kora.” Ajánljuk előre is a t. cz. közönség figyelmébe.

* Dalfi legközelebbi jutalmául a „Prophéta” fog színe kerülni. E rég nem látott dalmű választása nem volt rossz gondolat.

* Kocsi Károly, a helybeli ev. ref. főtanodában a természetudományok tanára „Népszerű telegráf” czim alatt mintegy 5 ívnyi munkát ad ki, melyben a telegráfok szerkezetét s történetét népszerű modorban adja elő.

— (Necrológ.) Hallerkői gr. Haller Ferencz, hallerkői gr. Haller József, neje született Kiss Anna, gyermekei: Bertha, János, Béla, Zsuzsanna és Anna; hallerkői gr. Haller Klára, férje tancsi Földvári József, gyermekei: János és Irma, megtört szívvel szomorúan jelentik, forrón szeretett édes anyjuk, illetőleg napajuk és nagyanyjuk — már fájdalom néhai áldott emlékeztől övezgy gr. Haller Jánosról született Kleisch Zsuzsannának, f. 1866-dik évi febr. hó 22-én déli 12 órakor hosszúságú öregségi elgyengülési tudósításhoz, élte 81. kegyes özvegye 23. évkorában jobb létre szenderült. Bus ravatala körül se elhunyt felett gyermekei, unokái, tisztelői és áldást osztó kegyet örökre emlegető megvigasztaltak hálakönyvei csillognak; s becses földi maradványai f. hó 24-kén fognak Fehéregyházára, néhai felejtethetlen emlékü férje gr. Haller János porai mellé örök nyugalomra helyezendők, itteni volt lakházától átvitetni és kísértetni. Erzsébetváros, febr. 22-én 1866.

* Az 1848-iki napokból ismert Horvátovics nyugalmazott alezredes, ki akkor Windischgrätz herceg táborában mint teljhatalmu biztos szolgált, a napokban végzetes halállal mult ki Bécsben. A mint ugyanis ilye pipázgatót, a pipából egy szikra ugrott ruhájára, mely azonnal meggyuladt. Irtozatlan kiáltozni kezdett, de míg a kívánt segedelem megjött, annyira összeégett, hogy annak következtében meghalt.

* Alig van ember hazánkban, ki a „Peleskei notárius” ne látta, vagy jó hírét ne hallotta volna, ne gyönyörködött volna a lettint páratlan magyar patriarchalis idők megtestesült emlékében. Nagyzajtai Zajtai István notáriusban, s az aligha többé visszatérő boldog juratus kornak legbübb képviselője Baczur Gazsi alakján, s im, a legkedveltebb s jelesebb magyar bohózat teremtője, Gaál József már elbúcsuzott körünkől, s a hallhatatlanság honába tért. Jelképe volt a tudományosság párosult szerénységnek, ki észrevétlenül, félrevonulva a világ hivalkodása és zajától, nemzeti irodalmunk megállapítása és fölvirágzására sokkal többet tön, mint némely mai benzegő, tires fejű toladók, kik egy összeférezelt vidéki levél megírása, vagy egy belérték nélküli novella gyöngye lefordítása után, azonnal az írói nevet bitorlják, s összes férczelvényeikre előfizetést merészelnék kiszarolni. Gaál méltán megillette, hogy elméje számos jó termékeit összegyűjtve, azokat előfizetés útján kiadja; tulserénysége azt nem engedte, s inkább a rideg nevelői pályán kereste végnapjában

is a mindennapi kenyérét. Ő nem szorult dícsőítő necrológra, műveiben ott áll a soha el nem porladó emlékkő; a temérdek színmű és egyéb szépirodalmi dolgozatok, a magyar akademia levelezője és a Kisfaludi-társaság tagjára, minden hazai irodalomkedvelő nemzedék őszinte kegyelettel fog emlékezni. — Született 1811-ben, meghalt február 28-án 1866-ban.

* A párisi világkiállításra Magyarországból 300-an felül levén a jelentkezettek száma, a felhívásnak majdnem a várakozáson felül jó eredménye volt. E szerint hazánk gazdasági terményei, ipar és művészeti czikkeink, tömegesen fognak megjelenni a nemzetek nagy versenyében s előre is bízhatjuk, hogy általuk Magyarország méltóan lesz képviselve az 1867-diki világkiállításon. Gyapjút fognak kiküldeni 22-en, bört 60-an mintegy 2500 tveggel, búzára van 36 kiállító, lisztre 20, repezére 23, kukuriczára 21, dohánnyra 14, (s ezek közt egy olyan gyűjteményt küld ki, hogy 10 öl hosszú, s 4 öl szélességű káma kijelölten) len és kenderre 8, gubacsra 3, hordókra 9, dongákra 2, állatokra 2, repezeolajra, méz és viaszra 2. Iparczikket fognak küldeni, jelesen ruhaféléket 20-an, ásványneműket 10, gépeket 12, nyomdai műveket 8, öntött vasféléket 6, kocsikat, asztalos műveket 6, zongorát 3, posztót 1, porcellánt 1, órát 3, gyufát 2, harangot 2, ponyvát 2, szalmafonatot 1, photographiákat 2, gyertyát 1, nyereggyártó munkát 2, késeket 2, pipákat 2, tüveget 3, bangszert 3, térszaneműket 2, lakatosmunkát 5, malomkövet 2, sebézi szereket 2, kötélterv munkát 2, tollakat 3 kiállító. Nevezetesebb festészeink majd mind részt vesznek; szobormű 4 van bejelentve.

* A „Victoria” erdélyi biztosító-társulat szegedi főügynökségét Balázs Mihály ur fogadta el. Ügyköre kiterjed Csongrád, Csanádmegyére és Bácsmege egy részére. A társulat választása szerencsésnek nevezhető, mert Balázs ur — a temérdek biztosító-társulat mellett is — számos összekötötéseinel fogva eredménynyel fog működni.

„Sz. H.”

* Bezdádról egy időjóst mutat be levelezőnk, curiosumként közöljük: Bezdádon — B.-Szolnokmegyében — lakik egy kardos János nevű, jó hiszemű időjós, írástudatlan ember, s mindamellett a hónapok napjait a naptárral megegyezőleg megmondja; de sőt előre megmondja 5 percznyi gondolkodás után, hogy a változó ünnepek a jövő évben melyik hónap hányadik napján fognak lenni. Valóban bámulatos, hogy írástudatlan ember a naptár szerkeztével annyira ismeretes. Kardos János 1866. martius 4-kén a következő időjárást és termelési eredményt jósolta Erdélynek északi részét érdeklőleg. Időjárás: Martius 8-ig esős idő; martius 8-tól 15-ig lanyha esős idő, változó; 15-től 22-ig hideg szeles; 22-től 29-ig hideg; 27—28-án fagy és hó; 29-től ápril 7-ig szép meleg idő, meleg esővel váltakozva; május, június és július havaira szép meleg időt, kevés esővel; augusztus 1-től 28-ig tartós hűvös eső, ködös idő, azontul nagyon szép időt jósol. Korán beálló tavasz és nyarat jósol. Termelési eredmény: A fák korán fognak virágzni; bő gyümölcs termést, s különösen bő szilva és bükkmak termést jósol; az őszyabonak kora megérését és bő aratást, hasonlólag a törökbúza termést is igen jónak jósolja. Augustus hava esős lévén, bő sarjatermésre lehet számítani, jóslata szerint.

R. P. A.

* A következő adomát valósággal megtörténtnek mondják: Midőn Kuza már egészen fel volt ültözve, s indult volna palotájából, Rosetti oda nyujtotta neki saját dohány-szelenczéjét ily szavak kíséretében: „Fenséged a nagy sietségben bízhatólag elfeledte a dohányját, ime fogadja el az enyimet, hogy ugy ne járjon mint mi, ang. 15-kén, a midőn ön parancsa folytán, napokig sovárogtunk egy cigaretté után.”

— Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról február havában 1866.

Bevételek:

Pénztármaradék a m. hórlól	9,953 ft 80 kr.
69 új tag 215 részvény után 5 frt	1,075 „ —
Havi, rendes és rendkívüli betételek	32,056 „ 58 „
Könyvdíjakban	69 „ —
Kamat, provisio és váltódíj	2,743 „ 4 „
Bélyegdíjakban	155 „ 75 „
500 tag által visszafizetett kölcsön	140,680 „ —
A bevételek összege	186,733 „ 17 „

Kiadások:

523 tagnak kölcsön	154,950 ft — kr.
Tiszviselők fizetése	299 „ 67 „
Irodai kellekek, nyomt.	21 „ 99 „
Bélyegre	160 „ —
Kamat	14 „ 20 „
Tőke-visszafizetés	23,992 „ 57 „
Pénztármaradék	7,294 „ 74 „
	186,733 „ 17 „

Kolozsvárt, február hó 28. 1866.
Tauffer Ferencz, Geltek János, Wagner Frigyes, igazgató, pénztárnok.

Politikai hírek.

Austria. A „P. L.”-nak Bécsből írják: A mint a külhatalmak képviselőinek tudtára esett Kuza letaszitására, azonnal összegyűltek a tanácskozársra az osztrák főcsofelnál, Eder bárónál, s elhatározták felszólítani az ideiglenes kormányt,

hogy küldjön valakit hozzájuk, a ki nekik bővebb felvilágosításokat nyújtana. Ennek folytán megjelent nálok Ghika János hg, s tudokra adta, hogy Kuza azért fogatott el, mert el akarták kerülni a vérontást, a mi könnyen előfordulhatott volna, ha Kuza meg nem akadályozták a soldatesca használatában. Idegen bget szintén a pártok között keletkezhető vérengzés elkerülése végett szükséges kiáltani, s azért, hogy ily módon a béke és rend fentartathassék.

Francoziaország. Páris, febr. 28. Az esti „Moniteur” mondja, hogy a hatalmak abban egyetértenek, miszerint a bukuresti ügyeket európai tanácskozás tárgyává kell tenni.

A „Mémorial Diplomatique” mai száma Poroszország állásának Austria irányában, a mennyire az ismét előtérbe lépett schleswig-holsteini kérdést illeti, néhány szót szentel: „A porosz kormány” — mondja — „kihívó lett és fenyegetett. Ez azonban, úgy látszik, a bécsi hivatalos körökben nem nagy benyomást tett. Eddig tehát nem kell félni, hogy a két német nagyhatalom szakítani fog. — Azonban azt hisszük, hogy Austria véleménye és nézeteiben a gasteini szerződést illetőleg, rendíthetetlen maradt. Néhány lap már most is aggódik azon magartartás miatt, melyet a francia kabinet ez esetségekkel szemben, melyek a közbékét háboríthatják, elfoglalni fog. Nekünk úgy látszik, hogy Francoziaország most, sőt addig is egészen passiv maradhat, s a legkisebb nyilatkozattól is tartózkodni fog annak kijelentésére, hogy ki ellen vagy mellett fog intervenálni. Ha azonban az események folyamata a helyzetet, melynek folytán Francoziaország ma a legszigorúbb semlegességbe burkolódik, megváltoztatná, úgy érdekei szerint fog cselekedni. Tegyük még hozzá, hogy Francoziaország a bonyodalmakat, melyekről most szó van, nem akarja előre látni és hogy fellépése a jelen körülmények között, mint szintén nézetei a hercegségeket ille-

tőleg, tökéletesen ugyanazok, mint a melyek négy hónap előtt voltak.”

Németország. Berlin, márt. 1. Porosz-Szilésziából írják megbízható forrásból: „Ha magassabb katonai körök nem lennének oly kizárólagosak, úgy a harezias hangulat, mely azokban néhány hét óta uralkodik és felülről még mesterségesen ápolatik is, már rég átment volna a polgári lakosságra is és figyelmét a belső nyomorral, mely most oly nagy mértékben foglalkoztatja, némileg elfordította volna. Még 1859-ben, a mozgósítás idejében sem volt fegyver- és löpőgyárainkban, a raktárakban stb. nagyobb éleltség, mint jelenleg. Csak azon egy részlet, melyről jót állhatok, hogy közelebb 800 katonát rendeltek csupán segítségül a neissei löszgyárhoz, s hogy ott éjjel nappal dolgoznak, elégséges az ügyismerő olvasót arról meggyőzni, mily komoly eshetőségekre vannak elkészítve a berlini hadügyminisiteriumban.

Porosz katonatiszti körökben Kielben, mint a „N. Frkf. Ztg.”-nak onnét írják, néhány nap óta egy Austria és Poroszország közötti háború eshetőségéről beszélnek. Mint állítják, egy Berlinből a tengerészeti főparancsnokságnak adott utasítás, hogy bekövetkező fontos eseményekre készüljenek, vagy ilyes valami adhatott alkalmat az efféle társalgásra. Az ilyes nyilatkozatok refrain-je mindig: „A hadüzenet után 14 nap múlva Bécsben leszünk!”

A „Börssenz.” a porosz király s az austria császár ő felségei közt folyt, de megszakított leváltatásról tesz említést. A „K. Ztg.” pedig azt írja, hogy a két nagyhatalom közt folyt alkudozások bizonyos értelemben megszakítottaknak tekinthetők s most Poroszország újabb magartartásától fog függni, valjon Austria megváltoztatja-e álláspontját.

Országos. Az „A. Ztg.” levelezője a lengyel határról az orosz csapatmozdulatokra vo-

natkozólag ezeket írja: Egyre nagyobb csapatmerek mennek Podoliába, Volhíniába és a galicziai határhoz, s habár az utóbbi kisé még távol van, minden előkészület meg van téve arra nézve, hogy ha a szükség úgy kívánna, gyorsan oda szállíttassanak. Proszwicz mellett nagy lovas tábor készítésén dolgoznak, s a minisovi síkságon a Visztula felé készületek tételnek a gyalogság beszállásáról. Kieleze mellett nagy takarmánykészletek halmozatnak össze, s a vasuti igazgatósággal alkudozások folynak arra nézve, hogy mennyi katonaságot lehet egy nap alatt szállítani. Ilyen tudósítások valának olvashatók — tudomás szerint — a galicziai lapokban. Miután az orosz kölcsöntörvények a külföldön hajótörést szenvedtek, egy újabb császárú ukáz száz millió rubel sorsjegykölcsön kibocsátását rendeli el, második kiadásban úgy, mint az 1864. volt, s megparancsolja az állambanknak, hogy az illető sorsjegyeket mielőbb napi árfolyam szerint a börzére bocsássa; a mai börze ennek folytán igen le volt hangolva, s az orosz sorsjegyek 3 perccel olcsóbban kintáltak. A „Börssenz.” szerint legközelebb egy magas személyiség fogja Bécsbe menni, s küldetésének megfelelő előkészületek által jelentékeny fontosság nyújtatnak.

Törökország. Konstantinápoly, febr. 27. Este. A „N. fremdenblatt”-nak távirják: A ma tartott nagy tanácsban egyhangulag elhatározott, hogy Törökországnak a Dunafejedelemségek feletti fenségi jogai minden körülmény között megóvandók. Ugy hallani, hogy Foad pasa nagy vezér a napokban beadja leköszönését.

Konstantinápoly, febr. 28. A mai minisiter-tanácsban, mely négy óránál tovább tartott, a szultán személyesen elnökölt. Elhatározott, hogy a Porta a közel kilátásban levő konferenciában kívánni fogja, hogy a Dunafejedelemségek bennszü-

vább, egy figyelő hadtest felállítására a Duna mellett, mely czélból Szilisztria és Widdin kormányzóinak táviratilag hagyatott meg, hogy a csapatokat gyors hadmenetekben vonják össze.

É.-Amerika. New York, febr. 17. Az osztrák követ tiltakozott Miksa császár megsértése ellen Baucroft egy beszéde által. Seaward államtitkár vonakodott a tiltakozást elfogadni; a követ ezt megújította. Mexicói tudósítások szerint a köztársaságiak Tampico-nál megverettek és 850 embert vesztek.

Ujabb. Hamburg, márt. 3. A „Hamb. Nachr.” szerint Bécs és Berlin közt a feszültség tetőfokra hágott. Mindkét kabinetben a háború partja jutott uralomra, s ha csak az utolsó pillanatban nem sikerül kiegyezkedni, az actioa való átmenetel legfőbb idő kérdése.

Hamburg, márt. 3. A német közép-államok a hercegségek kérdését állítólag európai értekezlet elé akarják vinni.

Madrid, márt. 2. A cortesben O'Donnell kijelentette, hogy az ostromállapot mindaddig nem szüntetik meg, míg a progressista párt fel nem hagy a conspiratiókkal.

London, márt. 3. A reformbillre vonatkozólag Russell s Gladstone ministerek közt meghasonlás merült fel. Innét eredett a minisiterválságra vonatkozó hír.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Márczius 7-én: 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 63.20.—5%. Metalliques 100 frt 61.10.— Bank-résvény 735.— Hitelintézeti részvény 200 forint 143.— London 10 ft st. 100 frt 23 1/4, kr 102.20.— Ezüst 101.90.— Cs. kir. arany 4.90.— 1860. kölcsön 79.40.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA JÁNOS

HIVATALOS.

Sz. 16. 1866.

Hirdetmény.

Székely-Udvarbely városában az éjjeli kivilágítás photogén, e folyó év április elsőjétől kezdve, két egymásután következő évekre április utján a kevesebért valóalkozónak haszonbérbe ki fog adni. — A vállalkozni kívánók kellő bánat pénzt t. i. 1500 frt felkiáltás utáni 10% százálékkal ellátva, e folyó év és hó 20-kán itten Sz.-Udvarbelyt a Tanácsnál megjelenni figyelemzetnek. S addig is, az árverezési feltételeket a pénztári irodában minden illetők megolvashatják. Sz.-Udvarbely, mártus 3-án, 1866 tartott tanács üléséből.

Sz. 1331. 1866.

Hirdetmény.

Közírré tételik, miszerint a Patai öszves birtokosi arányosított kocsmárlásjog e folyó év mártius hó 15-kén az alírt hivatal irodájában az 1866-ik év április 1-től kezdve, három egymásután következő évekre a legtöbbet ígérőknek árverezés útján ki fog adni.

A bérleti kedvellők kötelesek az árverezés előtt a kikialtási öszvegnek 5% jét mint bánatpénzt készpénzben letenni.

Az árverezési feltételek e hivatalnál megtekinthetők.

Kolozsvárt, február 28-án, 1866.

A kolozsi járás szolgabírói hivataltól.

NEM HIVATALOS.

MATICO-INJECTION

UND MATICO-CAPSELN

VON GRIMAUULT & Co. Apotheker in Paris

Ezen legújabb gyógyszer, mely a gonorrhoea gyors és sikeres gyógyítására anélkül, hogy stricturákat, vagy a belső részeken gyulladásokat okozna, a matico-peruea fa leveleiből van készítve. Dr. Ricord és a párisi orvosok legnagyobb része, mióta ezen gyógyszer feltalálását, minden egyéb ilyenmű szereket mellőznek. Az Injection a betegség kezdetével alkalmaztatik, a tokocskák minden rugzött s elévült esetekben, melyek a copahu s kubébamag s más egyéb érczes alapokra készített injectiókra távozni nem akartak, vétetnek használatba.

Raktár: Ausztia minden nevezetes gyógytárában.

(39)

Hirdetés.

(5-12)

Harmincznap múlva az első és legnagyobb fehernémű raktár és varási készletek központi helyiségében Bécsben, Tuchlauben N. 11 fele áron fognak eladatni kész fehernémű készletek férfiak, nők és gyermekek számára, bár mely megkívántató mennyiségben.

Valódiság, tisztaság, a legszebb varrás s illő alakról gondoskodva van, és minden darab, mely nem talál a legjobban, vagy nem tetszik, visszavétetik.

Fertige Herrenhemden, beste Handarbeit:

Weiszgarn-Leinenhemden, glatt	anstatt fl. 3. —	nur fl. 1. 50
Feinere Sorte mit Faltenbrust	anstatt fl. 4. 60	nur fl. 2. 80
Feine Irlander oder Rumburger Hemden	anstatt fl. 6. —	nur fl. 2. 80
Feine Rumburger Hemden, Handgespinnst	anstatt fl. 7. 50	nur fl. 3. 50
Allerf. Rumb. Hemden, schönste Handarbeit	anstatt fl. 10. —	nur fl. 4. 50

Fertige Damenhemden, schönste Handarbeit und Handstickerei.

Glatte Leinen-Damenhemden mit Zug	anstatt fl. 4. —	nur fl. 1. 90
Feine Schweizer-Hemden, Faltenbrust	anstatt fl. 5. 60	nur fl. 2. 80
Neue Facon, in Herz und Raver, gestickt	anstatt fl. 6. 50	nur fl. 3. 50
Eugenie, neue Facon, gestickt	anstatt fl. 7. —	nur fl. 3. 50
Marie-Antoinette-Miederhemden	anstatt fl. 6. 50	nur fl. 3. —
Viktoria, gestickt und mit echten Valencienn	anstatt fl. 16. —	nur fl. 7. —

Neueste Damen-Negligées und Frisir-Mantel.

Elegante, aus feinstem Perkal	anstatt fl. 11. 50	nur fl. 5. 50
Aus englischem Stoff, gestickt	anstatt fl. 13. —	nur fl. 8. 50
Damen-Unterhosen aus Shirting, feinst	anstatt fl. 7. —	nur fl. 2. —
Damenhosen, gestickt, Leinwand	anstatt fl. 6. —	nur fl. 2. 80
Damen-Nachtkorsetts, glatt	anstatt fl. 5. 50	nur fl. 2. 80
Elegante, reich gestickte Korsetts	anstatt fl. 12. —	nur fl. 5. 50

Feinste Leinen-Herren-Unterhosen

fl. 1. 20, 1. 50; feinste Rumburger 2. 20.		
Irlander Weben 48 Ellen	anstatt fl. 34. —	nur fl. 17. —
Feinste Irlander od. Rumburger 50 Ellen	anstatt fl. 60. —	nur fl. 24. —
Gute Leinen-Sacktücher, das halbe Dutzend fl. 1. 50, 1. 80 bis fl. 2. —		
Feinste Sacktücher, auch in Leinen-Battist, das halbe Dutzend fl. 2. — 2. 50		

Az áruknak valódiság és tisztaságáért kezesség vállalatik. Minta ingek és minta rajzok kívánatra elküldetnek. Vidéki megrendelések postai utánvét által. Férfi ingek megrendelésénél kértetik a vállbőség megjelölése.

Doktor

királyi porosz

NÖVÉNY-

jónak ismertett — mint ez a legelismertebb véleményezések által igazolva van — a legalkalmasabb gazdag tartalmu növény- és gyök-nedvekből készítettve, úgy időszerű mint mulékony köhögéseknél, náthánál, rekedtségeknél, nyálkánál, mellszorulásnál és minden katarrhalis bajoknál, a midőn is ezen esetekben enyhítőleg, nedvesítőleg és különösen jótékonyan hat a megromgált lélekező szervekre, gumóira behat, a lélekzést könnyíti, és szelid s erősbülő hatásánál fogva, a lellepedett nyálkás hárttyakat erösíti.

Tévedések elkerülése végett szigorúan kell figyelni arra, hogy a — Koch-féle jegeczes növény-czukorkák — csak hosszukás skatulyákban felül nyomott rag-jeggyel ellátva 70 kr. és 35 kr-ért Kolozsvártt egyedül és valódiilag csak WOLFF JÁNOS és Engel József gyógyszerészeknél kapható, valamint:

(95) ^{8/3} (1—*)
Besztarczán: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F.; és Jekelius Ferdinand gyógyszerészek. Dévén: Bosniák A. Dézen: Krómer Samu. Nagy-Enyeden: Horváth Ferencz. Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Károlyfehérvártt: Rusz János és Matherny Emil gyógyszer.; Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly és Vándory & Brandsch, Segesvártt: Misselbacher J. B. & fia. Sz.-Udvártt: Placintár és fia gyógyszer. Szász-Régenben: Wachner Traugott. Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Seebenben: Zöhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton. Sepsi-Szentgyörgyön: Vitályos Béla, Sz.-Udvarbelyt: Kaantz J. A. gyógyszer. Szeredában: Gozsy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác. Tasnádon: Szongott Jakab. Tordán: Velits G. és Wolff G.; Zalánán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvártt.

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarbelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sidel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfehérvártt kapható:

J. C. Schlosser. Weltgeschichte für das deutsche Volk. 16 kötet.

Kötte 20 frt.

J. Lenk v. Treuenfels. Siebenbürgens geographisch-, topographisch-, statistisch-, hydrographisch- und orographisches Lexicon. 4 kötet.

Kötte 8 frt.

Mulder. G. J. Die Chemie der Ackerkrume 2 kötet. Kötte 3 frt.

Otto F. J. Lehrbuch der nationellen Praxis der landwirthschaftlichen Gewerbe für Landwirthe, Fabrikanten, Architekten und Ingenieure 4 kötet 6 frt.

!! Olcsó Bibliák !!

I. kiadás: Szent Biblia, azaz: Istennek ó és új testamentomában foglaltatott egész szent írás. Magyaritotta Károli Gáspár. Sadr-ért 592 lap, egész bőrkötésben. Ára csak 80 kr.

II. kiadás: ugyanaz nagy 8-adrét 678 lap, egész bőrkötésben. Ára 1 frt 40 kr.

III. kiadás: ugyanaz félíves kiadás 552 lap, bőr-vászonba. Ára 2 ft 50 kr.

Csak újtestamentom.

Az egész újtestamentom és a Zsoltárok könyve. Zsebkiadás, vászon-kötésben. Csak 20 kr.

Ugyanaz: bőrkötésben aranymetszéssel 50 kr.

BÁNK BÀN

nagy dalmű 3 felvonásban szerzé s zongorára két kézre alkalmazta

Erkel Ferencz. Ára 50 frt.

Ebből külön megszerezhetők:

Kivonat két kézre 1 frt 50 kr. négy kézre 2 frt — kr.

Bevezetés — „ 50 kr. — „ 50 kr.

Keserű borsal 2 kézre — „ 40 kr. Magyar tánc két kézre — „ 50 kr.

Bevonulási induló. Ferencz József ó cs. k. apost. Főlsége 1865-dik évi dec. 12-én történt bevonulása alkalmára. Szerzé Herdy F. Ára 60 kr.

Falusi Gazda naptára

földmivelés, kertipar, és gazdaság évi közlönye

földbirtokosok, kertészgazdák, lelkészek, iskolatitók és gazdatiszteknek ajánlva, gazdasszonyi teendőikkel bővítve.

Szerkeszti dr. Farkas Mihály. Ára csak 80 kr.

Abrai K. A NAGY HAZAFIAK. Regényes korrajz, a közel mult évtizedből. 3 köt. Ára 2 frt 80 kr.

AGENDA:

SZERTARTÁSI BESZÉDEK és IMÁK,

az erdélyi ev. ref. anyaszentegyház rendtartása szerint.

Első rész: TEMPLOMI TEENDŐK.

8-adrét VIII. 384. lap.

Ára fűzve 2 ft — kr.

kemény fűzvéson kötésben 2 ft 40 „

fűzből 2 „ 50 „

(100)

(2—*)

Haszonbéri hirdetés.

A tordai unitárius gymnasium Jobbágy András-féle szindi tagosított birtoka, és a hozzá tartozó részjóságok, melyek állanak együtt, mintegy 119 hold szántóból, és 128 hold kaszálóból, f. 1866-ik évi Sz.-György naptól fogva, több egymásután következő évre bérbe adandók lévén, a bérleti kívánók bővebb értesítést vehetnek, a haszonbéri feltételekre nézve, Kolozsvártt Mikó Lőrincznél, Tordán Székely Elek-nél.

(84)

(2—*)

Gyomorgöres és emésztési gyengeségben szenvedőknek.

A dr. DÖCK-féle orvoslás utasítását e lapok kiadó hivatala ingyen küldi meg az ezt kívánóknak.

(101)

(2—3)

Gazdatiszt kerestetik.

Egy jóbizonnyitványokkal ellátott gazdatiszt, rögtön alkalmazást szerezhet magának, koszt, szállás és 120 forint évi fizetéssel. Bővebben értekezhetni Keresztessen (első posta Torda) Papp Jóachim-nál.

(88)

(2—8)

Elerőtlenedett és angolbetegségben szenvedő gyermekeknek

erősítő és gyógyszerül egy hathatós szer ajánlatik. Érekezheto felőle bérmentes levelekben Bécsben dr. E. H. N. 107 poste restante.

(92)

(3—3)

200 holdilegelő

jó kúttakkal kiadó.

150 véka búkköny eladó

Berkenyessen utolsó posta Mocs.

A jószág felügyelőség-nél.